

No. 34299

**FINLAND
and
ESTONIA**

**Agreement on cooperation in acknowledging the memory of
war victims. Signed at Parnu on 16 August 1997**

Authentic texts: Finnish and Estonian.

Registered by Finland on 13 January 1998.

**FINLANDE
et
ESTONIE**

**Accord de coopération en reconnaissance à la mémoire des
victimes de guerre. Signé à Parnu le 16 août 1997**

Textes authentiques : finnois et estonien.

Enregistré par la Finlande le 13 janvier 1998.

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA VIRON
TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ YHTEISTYÖSTÄ
SOTIEN SEURAUKSENA MENEHTYNEIDEN MUISTON
VAALIMISESSA

Suomen tasavallan hallitus ja Viron tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, ovat humanismin periaatteet ja sodan uhrien suojelemisesta Genevessä 12 päivänä elokuuta 1949 tehdyt sopimukset huomioonottaen sopineet seuraavasta:

1 artikla

Sopimuspuolet pitävät tätä sopimusta ohjeenaan ratkaistaessa kysymyksiä, jotka liittyvät Viron alueella menehtyneiden suomalaisten sotilaiden ja Suomen alueella tai Suomen puolustusvoimien palveluksessa menehtyneiden virolaisten sotilaiden kohtaloiden selvittämiseen ja hautapaikkojen hoitoon, haudattujen siirtoon, muistomerkkien pystyttämiseen, muiston vaalimiseen liittyvään etsintä- ja kunnostustyöhön sekä muiston vaalimiseen liittyvään tiedonvaihtoon.

2 artikla

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä sodissa ja niiden seurauksena menehtyneiden toisen sopimuspuolen sotilaiden kohtalon selvittämiseksi. Sopimuspuolet edistävät mahdollisuuksien mukaan tähän liittyvää selvitystä ja tutkimusta.

3 artikla

Sopimuspuolet vaihtavat tietoja Viron alueella olevista suomalaisten sotilaiden hautapaikoista ja Suomen alueella olevista virolaisten sotilaiden hautapaikoista sekä niiden sijainnista. Sopimuspuolet antavat myös tietoja kolmansien valtioiden alueella sijaitsevista toisen sopimuspuolen sotilaiden hautapaikoista.

Sopimuspuolet edistävät mahdollisuuksien mukaan suomalaisten sotilaiden Viron alueella olevien hautapaikkojen ja muistomerkkien ja virolaisten sotilaiden Suomen alueella olevien hautapaikkojen ja muistomerkkien suojelua sekä kaatuneiden sotilaiden sukulaisten mahdollisuuksia käydä hautapaikoilla.

Kumpikin sopimuspuoli pyrkii huolehtimaan alueellaan olevien toisen sopimuspuo-

len sotilaiden hautausmaiden ja muistomerkkien hoidosta ja ylläpidosta sekä edistämään tätä työtä.

Suomalaisten sotilaiden Virossa olevien hautapaikkojen ja vastaavasti virolaisten sotilaiden Suomessa olevien hautapaikkojen hoitotoimenpiteistä sovitaan tarvittaessa sopimuspuolten kesken.

Sopimuspuolen alueella sijaitsevien toisen sopimuspuolen sotilaiden hautapaikkojen hoitoon kuuluu muun ohessa hautapaikkojen kunnostaminen, niiden pitäminen asianmukaisessa kunnossa ja säilyttäminen, muistomerkkien ja muistopatsaiden pystyttäminen, muistolaattojen asettaminen ja hautojen istutustyöt. Yksittäisissä tapauksissa sopimuspuolten suostumuksella voidaan menehtyneiden muistoa vaalia myös muilla tavoin.

Toteutettaessa tämän sopimuksen mukaisia toimenpiteitä noudatetaan sen sopimuspuolen, jonka alueella hautapaikka sijaitsee, sisäisen lainsäädännön vaatimuksia sekä otetaan huomioon kansalliset, uskonnolliset ja muut perinteet.

4 artikla

Sotilaiden jäännösten siittäminen ja jäännösten ylöskaivaminen toisen sopimuspuolen alueelta kotimaassa uudelleen hautaamista varten voi tulla kysymykseen tätä haluavan sopimuspuolen pyynnöstä sekä sen sopimuspuolen suostumuksella, jonka valtion alueella jäännökset ovat haudattuina.

Toisen sopimuspuolen sotilaiden jäännösten hautapaikan muuttaminen maassa, johon ne ovat haudattuna, suoritetaan vain poikkeustapauksissa ja sen sopimuspuolen päätöksellä, jonka valtion alueella hautapaikka sijaitsee. Tällöin on toiselle sopimuspuolelle riittävän ajoissa ilmoitettava aiotusta hautapaikan muuttamisesta.

Sen sopimuspuolen edustajilla, jonka sotilaan jäännökset kaivetaan ylös hautapaikan muuttamista varten, on oikeus olla läsnä tätä toimenpidettä suoritettaessa. Jos sopimuspuolet saavat tietoja alueelleen väliaikaisesti haudattujen toisen sopimuspuolen sotilaiden

jäännösten löytymisestä taikka kentälle jääneiden kaatuneiden löytämisestä ilmoitetaan tästä toiselle sopimuspuolelle. Vastaavasti ilmoitetaan siitä, jos jossain kolmannessa maassa suoritettun etsintätöiden yhteydessä tai muutoin saadaan tietää toisen sopimuspuolen kaatuneiden väliaikaisesta hautapaikasta taikka kentällejäätymispaikasta.

5 artikla

Hautapaikkojen tai kentälle jääneiden sotilaiden jäännösten etsinnässä voivat toisen sopimuspuolen alueella olla mukana niin tarkkailijoina kuin etsintätöihin osallistujina sen sopimuspuolen edustajat, jonka sotilaiden jäännöksiä etsintäalueella todennäköisesti on.

Hautapaikan muuttaminen siinä maassa, jossa jäännökset ovat haudattuina taikka jäännösten siirto kotimaassa tapahtuvaa uudelleen hautaamista varten tehdään sen sopimuspuolen kustannuksella, jonka pyynnöstä tai päätöksellä tämä työ tehdään.

Kaatuneiden muiston vaalimiseksi voidaan myös muualle kuin hautapaikoille pystyttää muistomerkkejä siten, kuin sopimuspuolet kussakin tapauksessa erikseen sopivat.

6 artikla

Sopimuspuolet pyrkivät edistämään tämän sopimuksen tarkoittamaa toimintaa varten, erityisesti hautapaikkojen kunnostamiseen ja kaunistamiseen sekä hautausmaiden ja muistomerkkien rakentamiseen ja hoitoon tarkoitettujen, sopimuspuolten alueelle väliaikaisesti tuotavien laitteiden ja kulkuvälineiden sekä näitä tarkoituksia varten tuotavien materiaalien ja välineiden vapauttamista vastaavasti tullista ja muista maahantuontiin liittyvistä maksuista ja veroista mahdollisimman laajalti. Jos tämä ei joltain osin ole mahdollista, sopimuspuolet pyrkivät osaltaan vaikuttamaan siihen, että sanottuun toimin-

taan sovelletaan mahdollisimman edullista tulli- ja maksukohtelua lakien sallimissa puitteissa.

7 artikla

Sopimuspuolet edistävät kaatuneiden muiston vaalimiseen liittyvää, alueellaan tapahtuvaa toisen sopimuspuolen toimintaa, etsintä-, kunnostus- ja muussa tämän sopimuksen toteuttamiseksi tapahtuvassa työssä.

8 artikla

Tätä sopimusta soveltavat viranomaiset ovat Suomen tasavallassa opetusministeriö ja Viron tasavallassa kulttuuriministeriö.

Sopimuspuolet vaihtavat tämän sopimuksen alaan liittyvistä kysymyksistä saamiaan tietoja toisen sopimuspuolen menehtyneistä siten, että tiedonvaihto tulee mahdollisimman kattavaksi ja välittävät myös kolmansista maista saamiaan tietoja toisen sopimuspuolen sotilaiden kohtaloista, hautapaikoista ja muista tämän sopimuksen alaan liittyvistä asioista.

9 artikla

Tämä sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua sen jälkeen, kun molemmat sopimuspuolet ovat ilmoittaneet kirjallisesti toisilleen diplomaattista tietä sopimuksen voimaantulon valtioneisäisten edellytysten täytymisestä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen voimassaolon ilmoitettuaan tästä kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle.

Sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Tehty Pärnussa 16 päivänä elokuuta 1997 kahtena suomen- ja vironkielisenä kappaleena, molempien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta:

VILHO HIRVI

Viron tasavallan
hallituksen puolesta:

TOIVO KULDSEPP

[ESTONIAN TEXT — TEXTE ESTONIEN]

SOOME VABARIIGI VALITSUSE JA EESTI VABARIIGI VALITSUSE
VAHELINE KOKKULEPE KOOSTÖÖST SÕJAOHVRITE MÄ
LESTUSE JÄÄDVUSTAMISEL

Soome Vabariigi valitsus ja Eesti Vabariigi valitsus (edaspidi lepingupooled), lähtudes humanismi põhimõttest ja sõjaohvrite kaitse konventsioonidest, mis on sõlmitud 12. augustil 1949 Genfis, on kokku leppinud järgnevas:

Artikkel 1

Lepingupooled juhinduvad käesolevast kokkulepest küsimuste lahendamisel, mis on seotud Eesti territooriumil hukkunud soome sõjaväelaste ja Soome territooriumil või Soome kaitsejõudude teenistuses hukkunud eesti sõjaväelaste saatuse väljaselgitamisega, haudade hooldamisega, säilmete ümbermatmisega, mälestusmärkide püstitamisega ning mälestuse säilitamisega seotud otsigute, korrastustööde ja infovahetuse korraldamisega.

Artikkel 2

Lepingupooled teevad koostööd sõdades ja nende tagajärjel hukkunud teise lepingupoole sõjaväelaste saatuse väljaselgitamiseks. Lepingupooled edendavad vastavalt võimalustele sellealast selgitus- ja uurimistööd.

Artikkel 3

Lepingupooled vahetavad teavet Eesti territooriumil olevatest soome sõjaväelaste haudadest ja nende asukohtadest ning Soome territooriumil olevatest eesti sõjaväelaste haudadest ja nende

asukohtadest. Lepingupoole vahetavad samuti teavet kolmandate riikide territooriumil olevatest teise lepingupoole sõjaväelaste haudadest.

Lepingupoole edendavad vastavalt võimalustele Eesti territooriumil olevate soome sõjaväelaste haudade ja mälestusmärkide ja Soome territooriumil olevate eesti sõjaväelaste haudade ja mälestusmärkide kaitset ning loovad langenute sugulastele soodsad võimalused külastada haudu.

Kumbki lepingupool püüab hooldada tema territooriumil olevaid teise lepingupoole sõjaväelaste haudu ja mälestusmärke ning seda tegevust igati edendada.

Vajaduse korral lepivad lepingupoole kokku soome sõjaväelaste Eestis olevate haudade ja eesti sõjaväelaste Soomes olevate haudade hooldusmeetmed.

Ühe lepingupoole sõjaväelaste teise lepingupoole territooriumil olevate haudade hooldamine hõlmab muuhulgas haudade korrastamist, nende korrashoidu ja säilitamist, mälestusmärkide ja -sammaste püstitamist, mälestustahvlite asetamist ja istutustõid hauaplatsidel. Lepingupoole kokkuleppel võidakse langenute mälestust üksikutel juhtudel jäädvustada ka muul viisil.

Käesoleva kokkuleppe kohaste meetmete võtmisel juhindutakse selle lepingupoole seadustest, kelle territooriumil matmispaik on, ning arvestatakse ka rahvuslikke, usulisi ja muid tavaid.

Artikkel 4

Lepingupoole palvel ja selle lepingupoole nõusolekul, kelle territooriumil säilmed on maetud, võib sõjaväelaste säilmeid kodumaale ümbermatmiseks ekshumeerida ja ümber paigutada.

Teise lepingupoole sõjaväelaste säilmete ümbermatmine sellel maal, kuhu need on maetud, toimub vaid erandjuhtudel ja selle maa otsusega, kelle territooriumil matmispaik on. Teisele lepingupoolele tuleb kavatsetavast ümbermatmisest teatada piisava ajavaruga.

Selle lepingupoole esindajail, kelle sõjaväelaste säilmed ümbermatmiseks välja kaevatakse, on õigus olla väljakaevamise juures. Kui lepingupool saab andmeid tema territooriumile ajutiselt maetud teise lepingupoole sõjaväelaste säilmete või lahinguväljale jäänud langenute säilmete leidmisest, siis teatatakse sellest teisele lepingupoolele. Samuti teatatakse kolmandal maal toimunud otsingute käigus või muul moel teada saadud teise lepingupoole langenute ajutisest matmispaigast või lahinguväljale jäämise kohast.

Artikkel 5

Haudade või lahinguväljale jäänud langenute säilmete otsingul võivad teise lepingupoole territooriumil osaleda nii vaatlejaina kui ka otsimistöödest osavõtjaina selle lepingupoole esindajad, kelle sõjaväelaste säilmed otsingute alal tõenäoliselt on.

Ümbermatmine sellel maal, kus säilmed on maetud, või säilmete ekshumeerimine kodumaale ümbermatmiseks toimub selle lepingupoole kulul, kelle palve või otsuse kohaselt see töö tehakse.

Langenute mälestuse jäädvustamiseks võidakse mälestusmärke peale matmispaiga püstitada ka mujale, eeldusel et lepingupoolel selles igal üksikul juhul eraldi kokku lepivad.

Artikkel 6

Lepingupoolel aitavad kaasa käesoleva kokkuleppe täitmiseks, esmajoonel matmispaikade korrastamiseks ja kaunistamiseks ning

surnuaedade ja mälestusmärkide rajamiseks ja korrastamiseks mõeldud ning lepingupoolte territooriumile ajutiselt toodavate seadmete, liiklusvahendite, materjalide ja vahendite võimalikult suures ulatuses tolli- ja muudest piiriformaalsustega seotud maksudest ning lõivudest vabastamisele. Juhul, kui see ei ole võimalik, püüavad lepingupooled aidata kohaldada võimalikult soodsat tolli- ja maksurežiimi seadustega lubatud piires.

Artikkel 7

Lepingupooled soodustavad oma territooriumil teise lepingupoole käesoleva lepingu järgset tegevust, mis on seotud langenute mälestuse jäädvustamisega, sealhulgas otsinguid, korrastus- ja muid töid.

Artikkel 8

Käesoleva kokkuleppe rakendamine on Soome Vabariigis delegeeritud Haridusministeeriumile ja Eesti Vabariigis Kultuuriministeeriumile.

Lepingupooled vahetavad informatsiooni teise lepingupoole langenute kohta nii, et infovahetus oleks võimalikult kõikehõlmav, ning vahetavad ka kolmandatest maadest saadud teavet teise lepingupoole sõjaväelaste saatuse, matmispaikade ja muude kokkuleppega seotud küsimuste kohta.

Artikkel 9

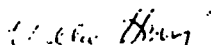
Käesolev kokkulepe jõustub 30. päeval pärast seda, kui mõlemad lepingupooled on teineteisele kirjalikult diplomaatilisel teel teatanud kokkuleppe jõustumiseks vajalike siseriiklike nõuete täitmisest.

Kokkulepe on jõus määramatu aja. Kumbki lepingupool võib kokkuleppe denonsseerida, teatades sellest teisele lepingupoolele kirjalikult.

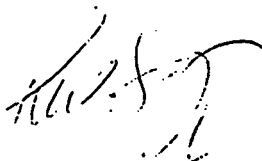
Kokkulepe kaotab kehtivuse asjakohase teate laekumise päevast kuue kuu pärast.

Sõlmitud Pärnus, 16. augustil 1997 kahes eksemplaris, kumbki soome ja eesti keeles, kusjuures mõlemad tekstid on võrdse juriidilise jõuga.

Soome Vabariigi valitsuse
nimel:

Eesti Vabariigi valitsuse
nimel:

[TRANSLATION — TRADUCTION]

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ESTONIA ON COOPERATION IN HONOR THE MEMORY OF THOSE KILLED IN ACTION

The Government of Finland and the Government of Estonia, hereinafter the Parties to the Agreement, taking into account humanitarian principles and the agreements on the protection of war victims made in Geneva on August 12, 1949, have agreed as follows:

Article 1

The Parties shall retain the Agreement as a guideline in resolving issues related to investigating the fate of Finnish soldiers killed on Estonian territory and of Estonian soldiers killed on Finnish territory or in the service of the Finnish defense forces, the maintenance of burial places, the transfer of their remains, the erection of monuments, search or refurbishment work related to honoring their memory, and the exchange of information related to honoring their memory.

Article 2

The Parties shall cooperate in investigating the fate of soldiers of the other Party killed in action or in the aftermath of wars. The Parties shall promote the related investigative and research work involved as far as possible.

Article 3

The Parties shall exchange information about the burial places of Finnish soldiers on Estonian territory and the burial places of Estonian soldiers on Finnish territory and their locations. The Parties also shall release information about the burial places of soldiers of the other Party on the territories of other States.

The Parties shall promote as far as possible the protection of the burial places and monuments of Finnish soldiers on Estonian territory and the protection of the burial places and monuments of Estonian soldiers on Finnish territory and any opportunities for the relatives of fallen soldiers to visit such burial places.

Each Party shall endeavor to see to the care and maintenance of the burial places and monuments of the soldiers of the other Party on their territory and promote this work.

The measures for taking care of the burial places of Finnish soldiers on Estonian territory and, correspondingly, of the burial places of Estonian soldiers on Finnish territory shall be agreed between the Parties, when required.

Taking care of the burial places of soldiers of the other Party on the territory of a Party includes, among other things, refurbishing such burial places, keeping them in a suitable condition and preserving them, erecting monuments and statues, placing plaques and plants around the graves. In particular cases and with the assent

¹ Came into force on 1 November 1997 by notification, in accordance with article 9.

of the Parties, the memory of the fallen may be honored in other ways. In implementing the measures in accordance with the Agreement, the requirements of the internal law of the Party on whose territory the burial place is located shall be observed and its national, religious and other traditions shall be taken into account.

Article 4

Transfer of the remains and exhumation of the remains of soldiers from the territory of the other Party for reburial in their native country can arise at the request of the Party so desiring and with the assent of the Party on the territory of whose State the remains are buried.

Changing the burial place of the remains of soldiers of the other Party within the country in which they are buried shall be conducted only under exceptional circumstances and with the assent of the Party on the territory of whose State the burial place is located. In such cases, the intended changing of a burial place shall be declared to the other Party well in advance.

The representatives of the Party whose soldiers' remains will be exhumed for reburial are entitled to be present while this takes place. If the Parties learn of the discovery on their territory of the temporarily buried remains of soldiers of the other Party or of the discovery of those fallen on the field of battle, it shall be communicated to the other Party. Correspondingly, the discovery that the fallen of the other Party are buried or have fallen on the field of battle in conjunction with a search conducted in a third country, or otherwise, shall be communicated to the other Party.

Article 5

In the search for burial places or remains of soldiers fallen on the field of battle on the territory of the other Party, the representatives of the Party whose soldiers' remains probably lie in the search area are entitled to be present as observers or participants in the search.

Changing the burial place in the country in which remains are buried or transferring remains for a reburial performed in the native land shall be conducted at the expense of the Party at whose request or by whose decision this work is done.

In order to honor the memory of the fallen, monuments can be erected at locations other than the place of burial, according as the Parties separately agree in each instance.

Article 6

The Parties shall endeavor as much as possible for the purpose of the Agreement, especially with respect to the equipment and means of transport intended for the refurbishment and adornment of burial places and the construction and maintenance of cemeteries, to reciprocally release from customs tariffs or other payments related to importation and taxes, any materials and equipment to be temporarily conveyed to the territory of the other Party for such purposes. If this is not possible in some respects, the Parties shall try to bring about the most favorable customs tariffs and payment treatment within the limits of the law.

Article 7

The Parties shall promote activities, searches, refurbishment and other undertakings by the other Party for the implementation of the Agreement related to honoring the memory of the fallen on their territory.

Article 8

The officials applying this Agreement are the Ministry of Education in Finland and the Ministry of Culture in Estonia.

The Parties shall exchange any information obtained by them related to this field regarding questions about the fallen of the other Party, so that the exchange of information is as exhaustive as possible and shall also pass on information obtained by them from third countries about the fate of soldiers of the other Party, their burial places and other matters related to this field.

Article 9

The Agreement shall take effect 30 days after both Parties have indicated in writing to each other by diplomatic means that the internal requirements for the entering into force of this Agreement have been completed.

The Agreement shall be in effect until further notice. Each Party can give notice of the ending of the Agreement by indicating it in writing to the other Party.

The validity of the Agreement shall cease six months after such notice has been given.

DONE in Pärnu on August 16, 1997 in two copies, one in Finnish and one in Estonian, each being equally authentic.

On behalf of the Government
of the Republic of Finland:

VILHO HIRVI

On behalf of the Government
of the Republic of Estonia:

TOIVO KULDSEPP

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE
FINLANDE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE
D'ESTONIE RELATIF À LA COOPÉRATION VISANT À HONORER
LA MÉMOIRE DE CEUX QUI ONT ÉTÉ TUÉS AU COMBAT

Le Gouvernement finlandais et le Gouvernement estonien, ci-après dénommés les Parties contractantes, considérant les principes humanitaires et les accords relatifs à la protection des victimes de guerre conclus le 12 août 1949 à Genève, sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Les Parties contractantes se servent du présent Accord comme directive pour le règlement des questions relatives aux enquêtes menées pour déterminer le sort des soldats finlandais tués sur le territoire estonien et des soldats estoniens tués sur le territoire finlandais ou au service des forces de défense finlandaises, l'entretien des lieux de sépulture, le transfert des dépouilles, la construction de monuments, les activités de recherche ou de remise à neuf visant à honorer leur mémoire, et l'échange de renseignements sur les mesures destinées à honorer leur mémoire.

Article 2

Les Parties contractantes coopèrent aux activités visant à déterminer le sort des soldats de l'autre Partie contractante tués au combat ou au lendemain des guerres. Les Parties contractantes facilitent autant que possible les activités connexes d'enquête et de recherche.

Article 3

Les Parties contractantes échangent des renseignements sur les sépultures des soldats finlandais sur le territoire estonien et les sépultures des soldats estoniens sur le territoire finlandais et les lieux de ces sépultures. Les Parties au présent Accord communiquent également les renseignements sur les lieux de sépulture des soldats de l'autre Partie contractante sur les territoires d'Etats tiers.

Les Parties contractantes favorisent autant que possible la protection des lieux de sépulture et des monuments à la mémoire des soldats finlandais sur le territoire estonien et la protection des lieux de sépulture et des monuments à la mémoire des soldats estoniens sur le territoire finlandais et offrent aux parents des soldats tombés au combat toutes les occasions de visiter ces lieux de sépulture.

Chaque Partie contractante veille à prendre soin et entretenir ces lieux de sépulture et monuments à la mémoire des soldats de l'autre Partie contractante sur son territoire et de faciliter cette activité.

Les Parties contractantes conviennent, le cas échéant, des mesures visant à prendre soin des lieux de sépulture des soldats finlandais sur le territoire estonien et des lieux de sépulture des soldats estoniens sur le territoire finlandais.

¹ Entré en vigueur le 1er novembre 1997 par notification, conformément à l'article 9.

Les mesures de soin et d'entretien des lieux de sépulture des soldats de l'autre Partie contractante sur le territoire d'une Partie contractante consistent, notamment, à remettre à neuf lesdits lieux de sépulture, les maintenir dans un état approprié et les préserver, ériger des monuments et des statues, placer des plaques et des plantes autour des tombes. Dans certains cas particulier, et en accord entre les Parties contractantes, la mémoire des soldats tombés au combat peut être honorée d'autres manières. En appliquant les mesures conformément au présent Accord, les Parties contractantes respectent la législation interne de la Partie contractante sur le territoire de laquelle est situé le lieu de sépulture et tiennent compte de ses traditions nationales, religieuses et autres.

Article 4

A la demande d'une Partie contractante la dépouille mortelle des soldats peut être exhumée et transférée du territoire de l'autre Partie contractante aux fins d'être réenterrées dans leur pays d'origine, avec l'accord de la Partie contractante sur le territoire de laquelle la dépouille mortelle est enterrée.

Le changement du lieu de sépulture de la dépouille mortelle des soldats de l'autre Partie contractante dans le pays où elle est enterrée ne s'effectue que dans des circonstances exceptionnelles et avec l'accord de la Partie contractante sur le territoire de laquelle est situé le lieu de la sépulture. Dans ce cas, l'intention de changer un lieu de sépulture est déclarée à l'autre Partie contractante longtemps à l'avance.

Les représentants de la Partie contractante dont la dépouille mortelle des soldats sera exhumée aux fins d'être enterrée de nouveau ont le droit d'assister à cette opération. Si une Partie contractante apprend la découverte sur son territoire de la dépouille mortelle des soldats provisoirement enterrée de l'autre Partie contractante ou la découverte de soldats tombés au combat, elle en informe cette autre Partie contractante. De même, chaque Partie contractante informe l'autre Partie contractante si elle découvre, suite à des recherches effectuées dans un pays tiers ou de toute autre manière, que des soldats de cette autre Partie contractante sont enterrés ou sont tombés au combat dans ce pays tiers.

Article 5

Dans le cadre de la recherche de lieux de sépulture ou de la dépouille mortelle des soldats tombés au combat sur le territoire de l'autre Partie contractante, les représentants de la Partie contractante dont la dépouille mortelle des soldats se trouve probablement dans la zone des recherches ont le droit d'assister aux recherches à titre d'observateurs ou de participants.

Le changement du lieu de sépulture dans le pays où la dépouille mortelle est enterrée ou le transfert de la dépouille mortelle pour l'enterrer de nouveau dans le pays d'origine s'effectuent aux frais de la Partie contractante à la demande ou sur décision de laquelle s'effectue l'opération.

Pour honorer la mémoire des disparus, des monuments peuvent être érigés en des lieux différents de celui de l'enterrement, conformément aux décisions prises séparément par les Parties contractantes dans chaque cas.

Article 6

Les Parties contractantes s'efforcent autant que possible, aux fins du présent Accord, notamment en ce qui concerne l'équipement et les moyens de transport

destinés à la remise à neuf et à la décoration des lieux de sépulture et la construction et l'entretien de cimetières, d'exempter réciproquement des droits de douane et d'autres frais liés à l'importation et aux taxes, tous les matériels et équipements qui seront provisoirement acheminés vers le territoire de l'autre Partie contractante à ces fins. S'il n'est pas possible à certains égards d'accorder cette exemption, les Parties contractantes s'efforcent d'appliquer les tarifs douaniers et les frais les plus favorables, dans les limites de leur législation.

Article 7

Les Parties contractantes facilitent les activités, les recherches et autres initiatives entreprises par l'autre Partie contractante pour mettre en œuvre l'Accord aux fins d'honorer la mémoire de ceux qui sont tombés au combat sur leur territoire.

Article 8

Les autorités chargées de la mise en œuvre du présent Accord sont le Ministère finlandais de l'éducation nationale et le Ministère estonien de la culture.

Les Parties contractantes échangent les renseignements qu'elles ont obtenus sur les questions concernant les soldats de l'autre Partie contractante tombés au combat. L'échange de renseignements doit être le plus exhaustif possible et les Parties contractantes doivent se communiquer les renseignements obtenus de pays tiers sur le sort des soldats de l'autre Partie contractante, leurs lieux de sépulture et d'autres questions liées à ce domaine.

Article 9

Le présent Accord entre en vigueur 30 jours après que chaque Partie contractante ait notifié par écrit par voie diplomatique l'autre Partie contractante que les formalités internes nécessaires à l'entrée en vigueur de l'Accord ont été effectuées.

Le présent Accord restera en vigueur jusqu'à ce qu'il en soit décidé autrement. Chaque Partie contractante peut dénoncer le présent Accord par notification donnée par écrit à l'autre Partie contractante.

Le présent Accord cesse d'être valide six mois après que ladite notification ait été donnée.

FAIT à Pärnu le 16 août 1997 en deux exemplaires originaux, chacun en langue finlandaise et estonienne, les deux textes faisant également foi.

Au nom du Gouvernement
de la République de Finlande :

VILHO HIRVI

Au nom du Gouvernement
de la République d'Estonie :

TOIVO KULDSEPP
